

4.11. «Захист України»

Учителям предмета «Захист України» під час організації і проведення навчання учнів за дистанційною технологією доцільно:

- здійснювати освіту з дотриманням вимог законодавства, щодо захисту персональних даних, а також санітарних правил і норм (щодо формування розкладу навчальних занять, рухової активності, вправ для очей, безперервної тривалості навчальної діяльності з технічними засобами навчання, тривалості виконання завдань для самопідготовки у позанавчальний час)⁷;

- використовувати інструменти онлайн-спілкування та електронні ресурси й веб-сервіси, веб-ресурси, розроблені вчителями, практикувати індивідуальні консультації та самостійне опрацювання навчального матеріалу з метою забезпечення організації освітнього процесу та виконання освітніх програм²⁴;

- організовувати заняття синхронно чи асинхронно²⁴;

- інформувати батьків здобувачів освіти про особливості освітнього процесу в період карантину²⁴;

- використовувати інструменти для спільної роботи вчителів та здобувачів освіти: <https://onlinetestpad.com/ua> (конструктор тестів, опитувань, кросвордів, ігор та комплексних завдань), <https://learningapps.org> (платформи для створення практичних вправ), <https://goformative.com/> (спеціалізований сервіс для надання формувального зворотного зв'язку)²⁴;

- використовувати інтернет-ресурси для самоосвіти: EdEra, iLearn, Prometheus, Розумники, Освіторія, Youtube-контент (освітні Youtube-канали, відеоролики тощо).

Навчання учнів з предмета «Захист України» за технологією дистанційного навчання рекомендуємо організувати відповідно до навчальної програми і календарно-тематичного планування.

Для організації навчання варто:

- скорегувати календарно-тематичне планування, визначити основний матеріал і той, що підлягає повторенню (за потреби скоротити) час на опрацювання окремих тем²⁴;

- повідомити учнів щодо питань з теми (теми), які заплановано для самостійного опрацювання;

- надати обов'язкові рекомендації учням щодо використання веб-ресурсів, ознайомити учнів з Інтернет-ресурсами, які можна використати в освітньому процесі з предмета «Захист України»;

- підготувати та організувати проведення онлайн уроків з електронними підручниками, окремими типами файлів (зображення,

аудіо-), презентаціями, відеофрагментами, демонстраційними матеріалами (плакатами, таблицями, малюнками), завданнями;

– роз'яснити учням послідовність виконання завдань, особливості контролю;

– організувати перевірку (онлайн-тестування) та процес оцінювання самостійного виконання учнями завдань.

В умовах дистанційного навчання, коли значну частину матеріалу учні мають опрацювати самостійно, особливої ваги набуває формувальне оцінювання. Важливо якомога частіше здійснювати з учням зворотний зв'язок: відзначати успіхи, щоб зберігати мотивацію, надавати поради про те, що потребує додаткового опрацювання. Доречно організувати надання індивідуальних консультацій за допомогою відеозв'язку, чату. Для отримання зворотного зв'язку, – використовувати відеоконференцію, форум, чат, електронну пошту. Відеоконференції можна проводити також за допомогою Microsoft Teams, Google Meet, Skype тощо²⁴.

Для асинхронної взаємодії – доцільними у роботі будуть такі застосунки, як: Google Classroom, Moodle, Edmodo, Padlet тощо, на яких розміщуються посилання на тематичні матеріали діяльності²⁴.

Доцільно працювати з хмарними сервісами Google та Microsoft, які надають можливості щодо створення текстових документів, електронних таблиць, презентацій, зображень онлайн тощо²⁴.

Добираючи корисні посилання, варто враховувати специфіку сприйняття інформації сучасними здобувачами освіти (максимум візуалізації, короткі відео), а також якість контенту.

Модель дистанційного уроку «Захист України» може мати такі елементи (блоки):

– мотиваційний (мотивація – необхідна складова дистанційного навчання, яка повинна підтримуватися впродовж усього процесу навчання);

– інструктивний (інструкції і методичні рекомендації);

– контрольний (система тестування і контролю);

– комунікативний і консультативний (система інтерактивної взаємодії учасників дистанційного уроку з учителем і між собою)⁴⁹.

Доцільним є використання: безкоштовного сервісу Google Classroom, відкритої системи дистанційного навчання Moodle, для закріплення та перевірки знань – Google Форми, ресурсів сайту «На урок», а також завдань, створених за допомогою сервісу LearningApps.org.

Сервіс G Suite for Education – набір безкоштовних додатків Google, що створює єдиний інформаційний простір закладу і надає необмежений

⁴⁹ Організація освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання у 2020 / 2021 навчальному році : методичні рекомендації / за заг. ред. В. І. Шуляра. Миколаїв : ОІППО, 2020. 108 с.

обсяг дискового простору всім учасникам освітнього процесу та можливість під'єднувати до сервісів учнів.

Учителі предмета «Захист України» можуть створювати власні презентації, що дозволяє подати матеріал як систему яскравих опорних образів із вичерпною структурованою інформацією в алгоритмічному порядку. Презентації можна використовувати на різних етапах уроку: актуалізації знань; як супровід під час пояснення нового матеріалу; під час первинного закріплення знань; для узагальнення й систематизації знань.

На допомогу у створенні презентацій – ресурс Canva (<https://www.canva.com>) – сервіс, що включає набір шаблонів для дизайну, його функціонал дозволяє створювати привабливі фотоколажі, презентації, інфографіки. Важливою перевагою цього інструменту є його безоплатність для викладачів і учнів. Додаток – для створення проектно-орієнтованих завдань, які відображають вирогідні проблеми, з якими учні зіткнуться в реальному світі. Крім того, ресурс Canva оптимізовано для Chromebook і є повнофункціональним міжплатформним додатком.

Ознайомитися з роботою сервісу можна за посиланнями:

- https://www.youtube.com/watch?v=tx6_DSAkotU;
- <http://surl.li/muoi>;
- <https://ud.org.ua/statti/355-prezentatsiya-power-point-dostupna-ta-zruchna-dlya-vsikh>.

Із метою застосування ігрових технологій, доцільними є завдання, розроблені за допомогою сервісу LearningApps.org (<https://learningapps.org/login.php?r=0>).

Учителі предмета «Захист України» для організації дистанційного навчання під час карантину можуть створювати власні блоги, сайти.

Для проведення дистанційного навчання у закладах загальної середньої освіти області з предмета «Захист України» власні блоги створили:

- Шоптенко С.М., учитель Сумської спеціалізованої школи І-ІІІ ступенів № 10 Сумської міської ради – <https://shoptenkoserhii.blogspot.com> (рис. 4.11.1);
- Калініченко Ю.В., учитель Сумської спеціалізованої школи № 7 імені Максима Савченка Сумської міської ради – <https://kalinichenkoyura70.wixsite.com/zakhyst-vitchyzny> (рис. 4.11.2);
- Кириленко Ю.Б., учитель Сумської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 15 ім. Д. Турбіна Сумської міської ради – <http://kirilenko15.blogspot.com> (рис. 4.11.3);

– Гайдукова Н.В., учитель Конопотської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 11 Конопотської міської ради – <https://geografiyascool.blogspot.com/p/11.html> (рис. 4.11.4).

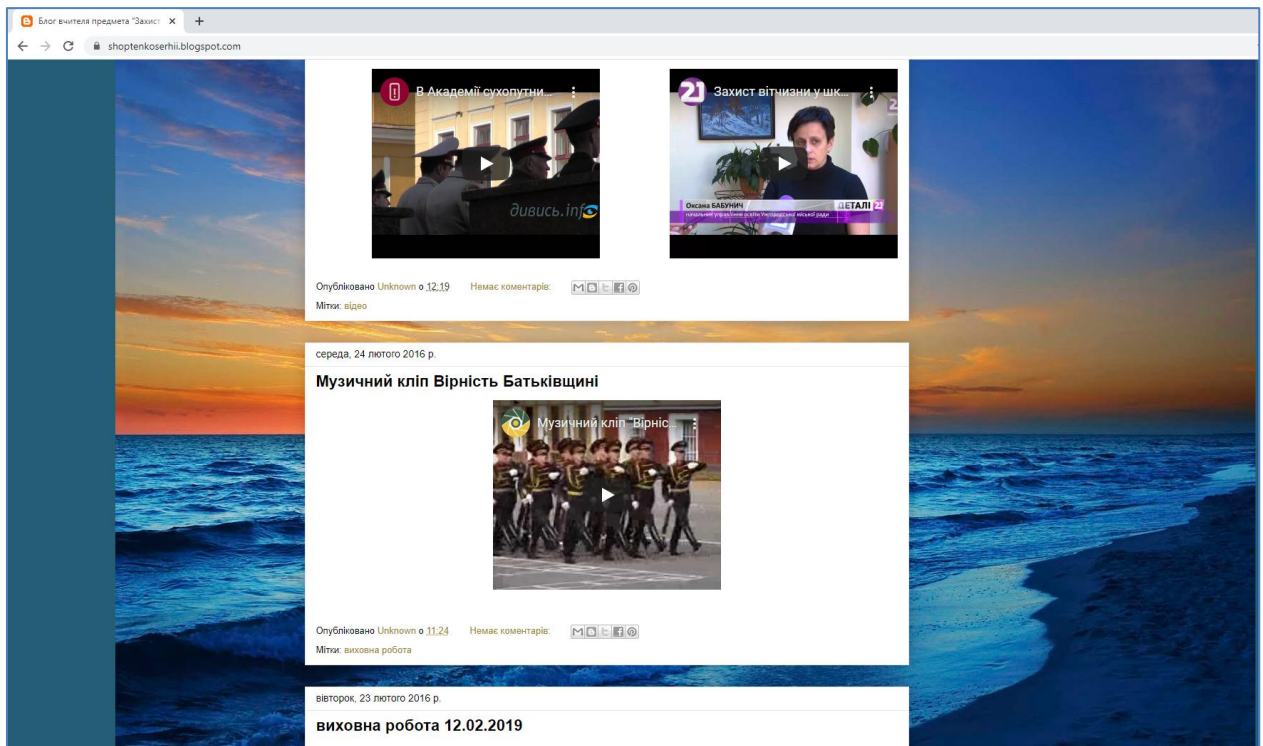

Рисунок 4.11.1. Блог Шоптенка Сергія Миколайовича, учителя Сумської спеціалізованої школи I-III ступенів № 10 Сумської міської ради

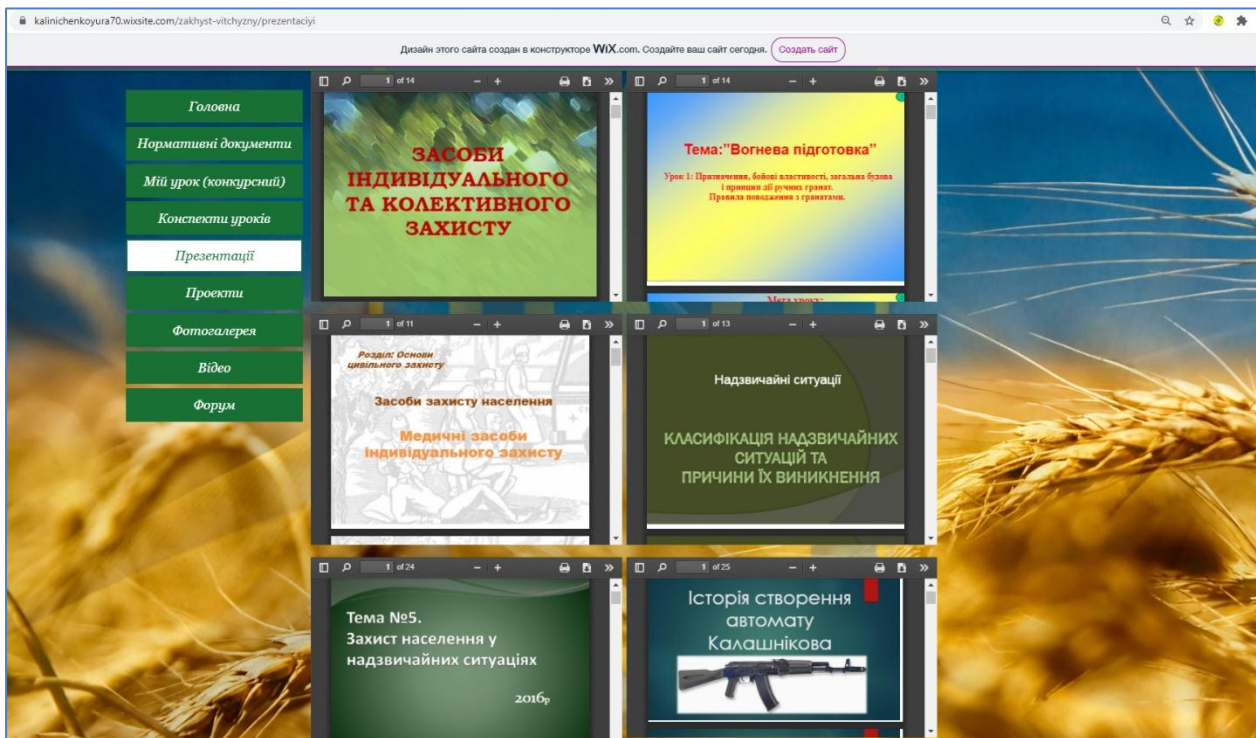

Рисунок 4.11.2. Блог Калініченка Юрія Володимировича, учителя Сумської спеціалізованої школа № 7 імені Максима Савченка Сумської міської ради

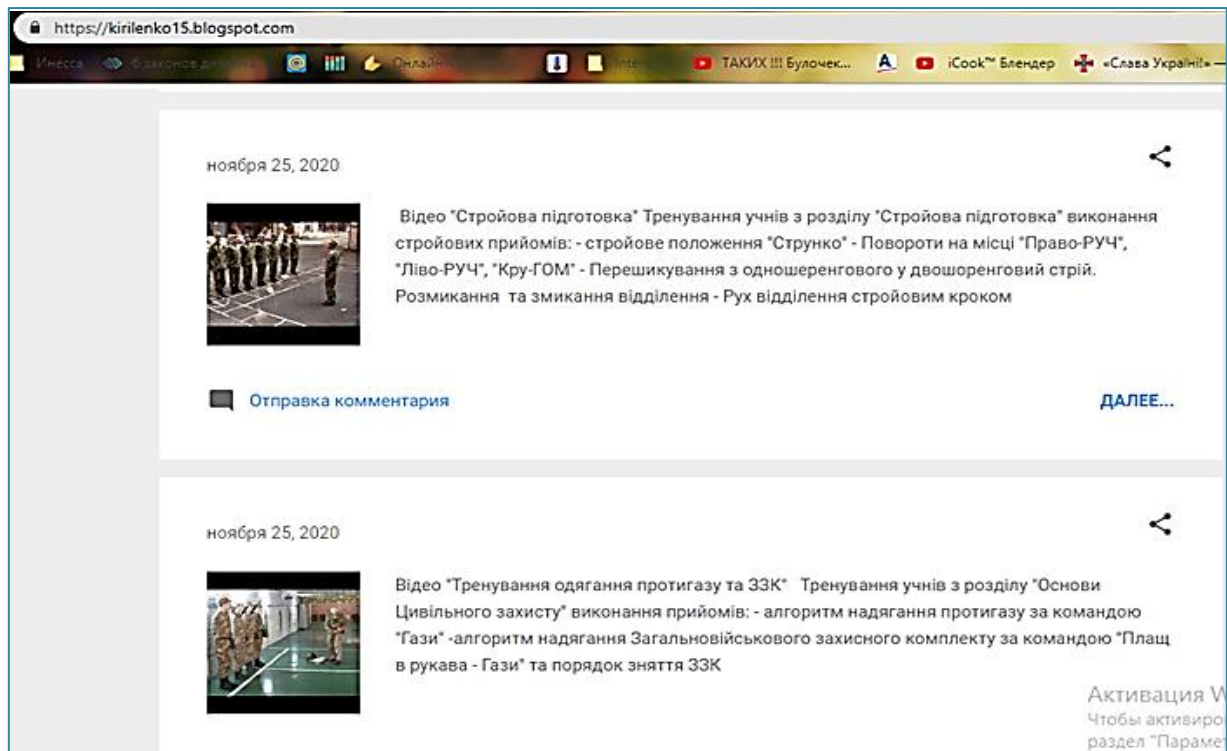

Рисунок 4.п.3. Блог Кириленка Юрія Борисовича, учителя Сумської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 15 ім. Д. Турбіна Сумської міської ради

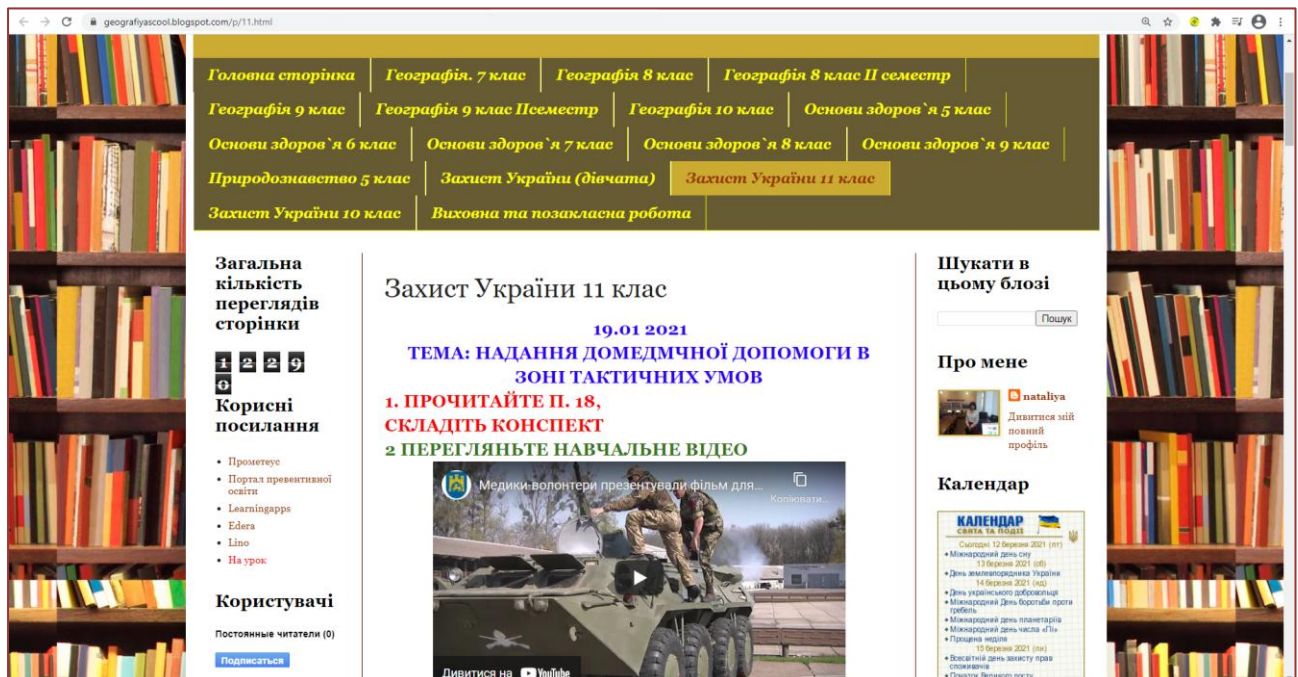

Рисунок 4.п.4. Блог Гайдукової Наталії Володимирівни, учителя Конотопської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 11 Конотопської міської ради

На допомогу вчителям в організації навчання учнів за технологією дистанційного навчання на сайті Сумського ОІППО (на мобільній сторінці методиста предмета «Захист України») розміщено тести, які можна переглянути за посиланням: <http://surl.li/gwli>.

Окрім того, Сумська обласна відеотека «Захист України» містить відеоматеріали, із наявних на каналі Україна – You Tube, систематизовані за чинною програмою предмета «Захист України», що розміщені в сервісі електронної пошти «Gmail» на Google диску за електронною адресою: <https://cutt.ly/6kdDANq>.

Перелік інтернет-ресурсів, які доцільно використовувати в освітньому процесі з предмета «Захист України» в умовах дистанційного навчання:

– Офіційний вебсайт Міністерства оборони України – <http://www.mil.gov.ua>;

– Офіційний вебсайт Ради національної безпеки і оборони України – <https://www.rnbo.gov.ua/>;

– Народна армія: центральний друкований орган Міністерства оборони України (газета) – <http://www.na.mil.gov.ua/>;

– Військове телебачення України – <https://www.youtube.com/user/ctrsTVua>;

– Центральна телерадіостудія Міністерства оборони України виробник телепрограми на військову тематику «Час Ч» – <https://cruer.com/archives/21820>;

– Знати, щоб вижити. Випуск 4. Накладання пов'язок. Частина 1 – <https://www.youtube.com/watch?v=IMxHAUANPI>;

– Знати, щоб вижити. Випуск 4. Накладання пов'язок. Частина 2 – <https://www.youtube.com/watch?v=oJwo2kUGQ7E>;

– Знати, щоб вижити. Випуск 5. Реанімація – <https://www.youtube.com/watch?v=2v2uksDEeyw>;

– Знати, щоб вижити. Випуск 9. Захоплення заручників – <https://www.youtube.com/watch?v=hoGFLEjzv4g>;

– Основи першої медичної допомоги на полі бою. Частина 1 – <https://www.youtube.com/watch?v=UoX8CZHellk&nohtml5=False>;

– Основи першої медичної допомоги на полі бою. Частина 2 – <https://www.youtube.com/watch?v=oJwo2kUGQ7E>;

– Тактика піхоти. Придушення ручними гранатами» – <https://www.youtube.com/watch?v=hRGZuw2STuc>;

– Якщо вас захопили в заручники – <https://www.youtube.com/watch?v=Yqd8RQqAAMM>.

Для вчителів «Захист України» є корисними застосунки:

Електронні підручники:

Гарасимів І. М., Пашко К. О., Фука М. М., Щирба Ю. П. Захист Вітчизни: підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту. Тернопіль: «Астон», 2018. 256 с. – <https://pidruchnyk.com.ua/409-zahist-vtchizni-dlya-hlopcv-gerasimv->

Гнатюк М. Р. Захист Вітчизни : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту. Київ : Генеза, 2018. 192 с. – <https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/pidruchnyky-10-klas-2018/23-zahyst-vitchyzny-10-klas/gnatyuk-zavitst-p-1oukr-056-17-s.pdf>;

Гнатюк М. Р. Захист Вітчизни : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту. Київ : Генеза, 2019. 160 с. – <https://pidruchnyk.com.ua/1271-zahyst-vitchyzny-11-klass-gnatyuk.html>;

Гудима А. А., Пашко К. О., Гарасимів І. М., Фука М. М. Захист Вітчизни (рівень стандарту, «Основи медичних знань») : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Тернопіль : «Астон», 2018. 192 с. – <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/10-klas/22-zakhist-vtchizni-10-klas/zakhist-vtchizni-rven-standartu-osnovi-medichnikh-znan-pdruchnik-dlya-10-klasu-zakladv-zagalno-seredno-osvti-gudima-a-a-pashko-k-o-garasimv--m-fuka-m-m/>;

Гудима А. А., Пашко К. О., Гарасимів І. М., Фука М. М. Захист Вітчизни. Основи медичних знань : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту. Тернопіль : «Астон», 2019. 245 с. – <https://pidruchnyk.com.ua/1270-zahyst-vitchyzny-11-klass-udyma-med.html>;

Гудима А. А., Пашко К. О., Гарасимів І. М., Фука М. М., Щирба Ю. П. Захист Вітчизни : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту. Тернопіль : «Астон», 2019. 256 с. – <http://surl.li/muoc>;

Лелека В. М., Бахтін А. М., Винограденко Е. В. Захист Вітчизни (рівень стандарту, «Основи медичних знань») : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Харків : Ранок, 2018. 144 с. – <http://surl.li/muoe>;

Фука М. М., Гарасимів І. М., Пашко К. О., Щирба Ю. П., Гудима А. А. Захист Вітчизни : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти. Профільний рівень. Тернопіль : «Астон», 2019. 328 с. – <https://pidruchnyk.com.ua/457-zahist-vtchizni-gudima-pashko-gerasimv-fuka-11-klas.html>;

Хараху С. О., Павлов В. Б., Дзюба І. І., Саганчі Є. Д. Захист Вітчизни: підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту. Львів : «Світ», 2018. 216 с. – <http://surl.li/muof>.

